

Tempel Riddaren

ORGAN FÖR TEMPEL RIDDARE ORDEN I SVERIGE OCH FINLAND

ÄRGÅNG 92 NR 3 2011

TR-broder på
scoutläger
sid 6

Två UP firade
90 år
sid 9

TR-broder samlar
stenkakor
sid 10

VAD BETYDER RECIPIEND OCH VAR KOMMER DET IFRÅN?

SOFT, det vill säga Svensk Odd Fellow Tidning, har en artikelserie om de språkliga uttryck som man dagligen använder sig av inom Orden. Med tillstånd av artikelförfattaren Lars Fryklund, tjänstgörande exstorsire, återger vi delar av första artikeln med anpassning till vår verksamhet inom Tempel Riddare Orden.

Ordet recipiend är sedan långt tillbaka beteckningen på den som söker att bli upptagen i en Orden, även om detta är en avgränsning av ordets mer generella betydelse. Den egentliga betydelsen av ordet recipiend är den som mottages

i en reception av samma typer av människor. Om Du bjuds in till ett sällskap är Du en recipiend – en som önskas välkommen och de facto är inviterad till en god social gemenskap.

Ordet har sin grund i det latinska ordet recipere. Webster International Dictionary förklarar ordet med "to take back", att ta tillbaka. Förstavelsen re visar att det är något som återförs till sitt ursprungliga tillstånd eller återtas.

Den ursprungliga betydelsen är att man mottar något som man egentligen skulle ha haft tidigare eller återbördar till sitt naturtillstånd. I bibeln finner vi

berättelsen om den förlorade sonen som försvann och senare återkom till fadern. Sonen blir alltså recipiend medan hans far blir recipient; alltså sonen blir mottagen och fadern den som mottar. Man kan således säga att vid receptionen recipierade man två recipiender. Vår invigningsgrad är således en reception. Ordet reception används också som ett alternativ till ordet invigning. En intressant fråga är om man kan vara recipiend när man mottar högre grader. Är det så att man redan är mottagen i Orden eller kan det betyda att man mottas på nytt i varje grad inom samma sällskap? Tänk efter ...

Medan recipiend betyder en som söker upptagning och blir antagen i en sluten Orden betyder recipient den som mottar.

Text: Lars Fryklund
tjg exstorsire i Odd Fellow

FRÄLSNINGSSARMEN PÅ BESÖK I SINA GAMLA LOKALER I RT MÄSTER OLOF

Musikkåren spelar under ledning av musikmästare Mattias Ejdeklint.

Frälsningsarméns Andra kår i Örebro med dess musikkår återvände den 15 maj till den lokal de lämnade 1991 och som nu är RT Mäster Olofs ordenslokaler.

Under ett par kvällstimmar bjöd Templet och Frälsningsarmén på en uppskattad musikgudstjänst med efterföljande kaffesamkväm.

Musikkåren spelade med ett par soloinstrumenter under musikmästare Mattias

Ejdeklints ledning. Kapten Kerstin Gårdman höll en betraktelse som mynnade ut i frälsningssoldatens uppgift att vara "Jesu fötter" och föra ut hans budskap i världen bland annat i musik, sång och bön. Hon slutade med att citera Britt G Hallqvists psalm: "Lär mig att bedja av hjärtat, inte i afton men nu. Hjälp mig att göra din vilja, inte i morgon men nu."

I musikkårens program gavs exempel på den speciella "armémusiken" med

internationell anknytning, lära och förkunnelse. Musikmästare Ejdeklint gav kommentarer till bland annat följande stycken som musikkåren spelade "The Pioneers", "A Soldiers Proklamation" och "Be Thou My Vision".

Ett par unga flickor, Frida Eklund och Karin Börgel, bidrog också med sång, ackompanjerade av musiksoldat Samuel Törnberg.

Vid kaffesamkvämet efteråt fick mötesdeltagare och musiker tillfälle att bekanta sig med varandra i trevligt samtal. Mats-Olof Hultqvist, Mästare i RT Mäster Olof, avslutade och tackade för det fina och berikande besöket.

Text & foto: Lars-Olof Egefalk

Tempel Riddaren

Nr 3 2011

Utgiven av:

Tempel Riddare Orden i
Sverige och Finland.
tidning@tempelriddareorden.se

Ansvarig utgivare:

Anders Wiking

Layout: Sten Lindgren

Redaktionens adress:

Tempel Riddaren
c/o Sten Lindgren
Kyrkogårdsgatan 11
263 36 Höganäs

Redaktion:

Sten Lindgren
s.molay@telia.com
Tommy Johansson
tommy.johansson@malmo.com
Anders Perstrand
anders.perstrand@iogt.se

Adressändringar görs till S i
egget Tempel

Hemsidor:

www.tempelriddareorden.se
www.tempelriddareorden.org

Kommande nummer:

Nr Manusstopp Utkom. v.

4	31/10 2011	49
1	23/1 2012	9
2	19/3 2012	18
3	27/8 2012	40

Tryck: Tryckaren Engelholm

Omslagsfoto

Den flygande scouten

Thore Gärmark

Foto: Bo Hansson

HÖST - ARBETE

Nu är sommaren snart slut. Vi har redan fått känna lite på höstens regn och blåst. Det klarar vi nog, men man kan ju hoppas på en lång och härlig höst.

Jag har tidigare skrivit om vikten och nyttan av att planera sin verksamhet. För några dagar sedan besökte jag tillsammans med Vice Stor Mästare Per-Ingvar Krantz vårt Tempel i Halmstad, Riddare Templet Balder. Vi skulle träffa Mästare Rådet, som ägnat stor tid åt Templets verksamheten och framförallt det utåtriktade arbetet i syfte att nå nya intressanta grupper. Man hade funderat länge och väl och kände "att nu måste vi göra något annorlunda!" Resultatet blev ett reklamslag i TV.

Man presenterade nu ett filminslag för TV. Det handlar om att låta en så kallad "trailer" sändas i TV inom Templets verksamhetsområde. Detta initiativ med några minuters film med information såg verkligen

intressant ut. Vi hade en bra diskussion med Mästare Rådet och någon sade: "Nu har vi funderat länge nog. Nu måste de agera. Kanske blir det succé? Kanske ger det inget? - Men, bättre lyss till den sträng, som brast, än att aldrig spänna en båge."

Och – så är det med allt arbete, där man vill åstadkomma något. Skall man vinna något, så måste man tänka till och satsa.

Vi har redan planerat att Stor Templets verksamhet skall riktas mot alla nivåer i vår Orden. Det är ju vår lokala verksamhet, som utgör vår Orden.

Det blir ett antal gradmöten i de högre grader med reception under hösten.

Anmälan om deltagande har redan kommit in från Templen.

Anders Wiking
Stor Mästare

TROLLERI PÅ SOTARAFTON

Broder Janeric Bülund från RT Verdandi i Sundsvall friskade upp sina färdigheter som trollkarl med hjälp av syskonen Lorentz och Jasmine från publiken.

Det skedde inför ett 70-tal häpnadsväckande festbesökare på RT Iduns sotarafton i godtemplargården i Jättendal norr om Hudiksvall den 26 augusti. Denna begivenhet har traditionellt arrangerats i 33 år och numera är det broder Roland Eriksson som är "sotarmästare" och halstrar den goda strömningen. Kvällens värd Kjell Lindberg kontrade med några konstiga trollkonster som dock genomskådades direkt till publikens stora förtjusning.

Text & foto: Anders Perstrand

Kjell Lindberg och Jasmine och Lorentz i trolleritagen.

I 106-ÅRSHÖGTID HOS RT ANSGARIUS I NORRKÖPING

M Ivar Karlberg och musikstipendiaterna på musikgymnasiet De Geer i Norrköping Joakim Raivio, Jenny Augustinsson och Lovisa Ehrenkrona.

Riddare Templet Ansgarius i Norrköping har firat sin 106-årshögtid den 26 mars med pompa och ståt.

Under festen delade man ut stipendier till såväl musikstudenter som ungdomsledare och flera av Tempelts bröder tilldelades Eklundsmedaljen. Ett 50-tal

personer, bröder och stipendiater med föräldrar och närstående, deltog i högtiden.

Högtidstalare var PKM i Mellersta Provins Kapitlet Jarl Öman. Han medverkade också vid utdelningen av stipendier och medaljer samt

framförde lyckönskningar till Templet från STSF och MPK.

Förutom underhållning av musikstipendiaterna och en god middag i festsalen fick deltagarna höra M Ivar Karlberg intervjua stipendiaterna.

Eklundsmedaljen i silver delades ut till Tempelts

Mästare, Ivar Karlberg och Sekreterare Hans Johansson. Bronsmedalj tilldelades Sune Fallenius. Lars-Olof Sjöo och Greger Mattsson var förhindrade att närvara men kommer att vid senare tillfälle få ta emot bronsmedaljer.

Musikstipendier på vardera 5 000 kronor tilldelades eleverna på musikgymnasiet De Geer i Norrköping Jenny Augustinsson, Lovisa Ehrenkrona och Joakim Raivio. Ungdomsledarstipendier på vardera 2 500 kronor tilldelades Alexandra Ringius Hård, KFUM Norrköping, och Yvonne Lindkvist, Logen Vidar i Söderköping.

Text: Ivar Karlberg

Foto: Lars-Erik Lundberg

FORTSKAFFNING I BODEN

Sista veckoslutet i juli var det Sommarträff i Norra Provins Kapitlet. Detta år arrangerades träffen av RT Bröderna i Boden.

De hade organiserat en intressant och mycket innehållsrik träff. Fredag kväll körde vi i kortege till ett mycket vackert ställe vid Luleälven där god mat serverades och trevlig underhållning och samvaro erbjöds.

Lördag morgon samlades deltagarna vid Templet för att per buss besöka författaren och Nobelpristagaren Eyvind Johnsons Björkelund. Därefter styrde bussen färden

mot Rödbergsfortet där en välsmakande lunch intogs djupt inne i berget, så kallad fortskaffning.

Efter maten visade en kunnig och entusiastisk guide deltagarna runt bland de tidigare försvarshemligheterna, så kallad fortbildning. Den guidade bussturen avslutades med besök på Försvars- och pansarmuseet och därefter transport till Templet. Efter ett par timmars vila samlades deltagarna åter vid Templet för att i bilkaravan förflytta sig till Perbackagården i Svartbjörnsbyn där en tre-rättersmiddag och underhållning serverades.

Guiden Per-Olof Planting visar hur det gick till när man för hand mejslade sig in i Rödbergsfortet i Boden. Jan-Erik Tedemar, Östersund, håller i spettet.

Söndag förmiddag besökte vi en friluftsgudstjänst på hembygdsområdet. Den lyckade sommarträffen avslutades med kyrkkaffe i TR lokalen.

Text: Thure Johansson
Mästare RT Sirius

FINT REVYPRIS TILL TEMPEL RIDDARE

Tempel Riddaren och revykungen från Mönsterås Sören Svensson fick vid årets Revy-SM i Eslöv ta emot revyvärldens främsta utmärkelse "Povels penna". - *Det hade jag inte väntat mig. Men det känns väldigt hedrande och roligt, säger broder Sören som är medlem i RT S:t Johannes i Kalmar.*

"Povels penna", som är instiftat i Povel Ramels namn, delas varje år sedan 1995 ut av Riksförbundet Sveriges lokalrevyer till en textförfattare som utmärkt sig med texter av hög kvalitet. Utdelningen sker vid den årliga revyriksdagen, där gräddan av Sveriges revymakare och artister samlas. I år hölls den i Eslöv i början av augusti och då var det alltså broder Sören Svensson, textförfattare och skådespelare i Mönsteråsrevyn som fick ta emot hedersbetygelsen, en liten statyett föreställande Povels penna.

- *Det känns oerhört hedrande att få denna utmärkelse framför allt i närvaro av Sveriges hela revyelit, förklarar Sören.*

- *När juryn läste upp motiveringen och sedan mitt namn, trodde jag knappt det var sant. Det var en härlig känsla att få gå upp på scenen ta emot priset och möta publikens applåder. Publiken reste sig och stampade i golvet.*

Saknade texter

Sören Svensson berättat att det var revygänget i Mönsterås som nominerat honom. Han misstänkte att något var i görningen då han saknade sex pärmar med texter. Men att han skulle vinna kom som en total överraskning för honom.

- *En textförfattare kan inte nominera sig själv, förklarar han. En stor inspiratör*

En glad pristagare Sören Svensson (t.v.) får ta emot utmärkelsen Povels penna av ingen mindre än Bill Friman som är Sveriges främste Povelkännare och var dennes sekretare och högra hand.

för broder Sören i hans textskrivande har varit Povel Ramel och därför uppskattar han just detta pris lite extra.

- *Povel är nog den störste inom denna genre av underhållning, menar Sören Svensson som även uppskattar till exempel Karl-Gerhard, Hasse och Tage och Claes Eriksson.*

Broder Sören Svensson har skrivit texter till 18 lokalrevyer i Mönsterås. Men dessförinnan anlätades han ofta av vänner och bekanta när det gällde att skriva till exempel hyllningsverser till födelsedagsfirare. Dessutom har han ett visst påbrå. Hans pappa sysslade också med revyer.

Sören skriver inte bara texterna. Han medverkar även själv på scenen. Regissören har man dock hämtat utifrån, Björn Holmgren från Falkenbergssrevyn som kunde ses i TV i slutet av augusti.

Kryssning

Mönsteråsrevyn är en lokalrevy. Men på senare år har ryktet om

Mönsteråsrevyn spridit sig och publik börjat komma även från andra orter. Därför har Sören anpassat materialet och har tagit med en hel del från grannkommunerna Oskarshamn och Kalmar. Dessutom köps en del texter in. En annan orsak till att texterna inte bara handlar om det som hänt i Mönsterås är att politikerna i kommunen, enligt Sören, sköter sig lite för bra.

För att få material och inspiration till texterna läser Sören förstas lokaltidningarna noga och följer nyheterna på radio och TV.

- *Jag klipper ut det som jag tror att jag kan använda i revyn.*

Förberedelserna för nästa års revy, som har premiär i februari 2012, är nu i full gång.

Revygänget gjorde i slutet av augusti en kryssning till S:t Petersburg, dels för att fira utmärkelsen som Mönsterås revykung fått och dels för att planera nästa års revy.

Text: **Leif Lundqvist**
Foto: **Jonas Pettersson**

OPK-MEDLEM FIRAR 70 ÅR SOM SCOUTLEDARE MED ATT FLYGA TILL VÄRLDENS STÖRSTA SCOUTLÄGER

1 941 utnämndes Thore "King" Gårmark och Berndt-Olof Gustafsson i IOGTs Scoutförbund av förbundssekreteraren och tempelriddaren Ernst Nordlund till scoutledare. Thores 70 år som ledare skulle firas genom att delta i världens största scoutläger i Sverige

Thore var som Storuggla inbjuden för att hedras för sina 70 år vid en liten ceremoni. Det blev ett endagsbesök med privat flyg. TR-brodern Lars Johansson flög ner honom till lägret. Utöver att det stora lägret på Rinkabyfältet i Skåne var den största jamboreen som ordnats, var denna även för första gången proklamerad som alkoholfritt.

Här kommer Thores referat

-Mitt scoutnamn "King" är inte rojalistiskt utan kommer från en tur i scouthatt förbi en skogsgård, då den lille sonen i gården gästade "Mamma, mamma, King vid gränspolis är här".

Jag utnämndes 1941 till scoutledare i Godtemplargården, Norr Nävde, tillsammans med 16 pojkar från olika förorter till Avesta. Färden till mötena skedde på cykel och innebar för de flesta en sträcka på 3 kilometer upptill en mil. Som flygresenär med TR-Brodern Lars Johansson vid spakarna kunde jag nu med klar sikt liksom Nils Holgersson se Västmanland, Sörmlands sjöar, Östergötlands slätter, Småland och slutligen landa i Kristianstad i Skåne. Redan från luften såg man den stora tältstaden som 27 juli till 8 augusti rymde 39 000 scouter

Thore "KING" Gårmark.

från 150 länder och under den tiden som en stor stad.

Historik

Scoutrörelsen startade 1907 med ett läger för ett par dussin pojkar från London och har nu vuxit till cirka 35 miljoner flickor och pojkar från praktiskt taget hela världen. Idén att i nära kontakt med naturen utveckla nyttiga färdigheter och lära sig naturens växt- och djurliv i kombination med personlig utveckling och hänsyn till andra blev ett vinnande koncept. Scoutlagen ger praktiskt etiska riktlinjer, i att verka och gemensamt lösa problem i lag. Med utbredningen skapades en internationell organisation. 1920 hölls den första Jamboreen (världsscoutläger) i London. I årets teman fick fred en stor plats, då det fanns deltagare från länder som är mer eller mindre i krig med varandra.

Kungarna på lägret

Dagen före mitt besök hade kungaparet besökt lägret. Kungen berörde, med utgångspunkt från den norska massakern, vikten av att bekämpa ondskan. Han

uppmånade unga och vuxna att ställa upp för dem som drabbas av olika katastrofer samt hyllade den samvaro över nations-, ras- och klassgränser som scouting representerar. Man skall vara redo att hjälpa.

Den stora tillfälliga staden

Lägret förbereddes under 7 år med tre läger på samma exercisfält med en imponerande infrastruktur. Årets tältstad hade tre stadsdelar, Vinter, Sommar och Höst med sex underläger med svenska ort- eller nationalparksnamn. På några minuter kunde deltagarna inte bara flytta sig från Jukkasjärvi till Kivik eller från Mora till Strömstad, utan bytte samtidigt även årstid. Något som i deltagarnas hemländer även varierar mycket. Lägrets torg nåddes genom en lång gata genom lägret, kantad med nationsflaggor på lika långa omålade flaggstänger. Flaggorna hissades och halades varje dag. Miljön prioriterades högt genom olika program om miljön, men även praktiskt genom sortering av avfall enligt de regler som gäller i välordnade svenska kommuner.

Då man ofta arbetar med knivar, yxor och sågar blir det ibland skärsår som måste sys med några stygn i lägrets vårdcentral. Där det fanns legitimerad vårdpersonal från olika länder.

Vid lägret gick det åt mycket mat. Exempelvis beräknade man att köpa 30 ton potatis och fem ton ost för att ge ett par kvantitativa exempel. Maten

lagades inom små enheter av deltagare som fick en liten kokbok med förslag till matsedel och tillagningstips. Det var typisk svensk husmanskost.

Ett läger utan alkohol

En del besökare chockerades av att inte kunna köpa vin och öl till maten, då Jamboreen utlysts som ett arrangemang helt utan alkohol. Baden-Powell säger i sin bok, Scouting for Boys: "Den som super kan omöjligt vara scout. Börja aldrig någonsin att smaka sprit och besluta dig för att inte ha med sådant att göra. Vatten, te eller kaffe släcker törsten och piggar upp alldeles tillräckligt. Om det är varmt är lemonad eller citron-

saft mera uppfriskande än sprit eller öl."

Scoutträningen ökar den innovativa kraften. Scouterna kunde i tävlingar och övningar lära sig att underlätta livet med små uppfinningar av det som naturen erbjöd. Därutöver ordnades en del arrangemang för samvaro mellan scouter från olika länder med varierande hemmanatur. Där fanns även ett religiöst center med möjlighet att delta i olika religioners samlingar. En dag på lägret visade hur väl ungdomar utvecklas i att nå varandra, oberoende av hudfärg och samhällsklasser. På ett världsscoutläger kan

ungdomar träffas med de gemensamma referensramar som scouting ger.

Ett gammalt indianskt visdomsord säger att man bör gå i en medmänniskas mockasiner en hel dag innan man kritiserar.

Powel Ramels text kanske borde ha varit:

"Varje gång som vi byter doxor löser vi vardagsbråk och käbblar inte som papegojor i riksdag och hemmakåk"

- Fantastiskt!

När vi tvistar behöver vi kanske lära av indianerna att oftare pröva skobytdagar.

Text: **Thore "KING" Gårmark**

Foto: **Ulf Hansson**

Vi har än en gång möts av ett sorgens budskap.

Vår Broder kyrkoherden em. Bo Strömberg tillika Mästare i Riddare Tempel Manhem i Gävle har lämnat oss.

Broder Bo, som var född år 1943, blev medlem i Tempel Riddare Orden 1971, samma år som han prästvigdes. Han började sin prästbana i Gävle och han tjänstgjorde därefter på ett antal platser. Han var i sin sista befattning kyrkoherde i Sandviken. Denna tjänst lämnade han på grund av sjukdom.

Broder Bo hann under sin tid i Orden engagera sig på flera olika sätt. Under senare tid var han engagerad vid anskaffandet av nya lokaler för RT Manhem. Han deltog också flitigt i flera av Ordens sammankomster. Sista tillfället

Bo Strömberg

In Memoriam

var vid General Konventet 2010 i Sundsvall, där han ledde Högtidsgudstjänsten i Gustav Adolfskyrkan.

Vi minns särskilt hans uppmaning till samarbete och att plikttroget fullgöra våra uppgifter. Hans konstaterande, att vi alla hör samman och att vi skall tjäna varandra med de gåvor, som var och en fått. I detta hänvisade han till aposteln Paulus brev till Romarna och uppmanade besökarna att ha dess 12:e kapitel för ögonen.

Vi sörjer och saknar Broder Bo. Vi minns honom och hans engagemang och våra tankar går till hans familj, makan Britta och barnen Andreas, Johanna, Maria och Marcus med familjer.

Anders Wiking

SM

STÄMNINGSFULLT URG-MÖTE MED RECEPTION

På Skärtorsdagskvällen samlades ett fyrtiotal bröder från de fyra Skåne-templen i RT Excelsiors vackra Tempelsal, för att där hälsa en ny URG-broder välkommen efter genomförd reception i 7:e graden.

Det var broder Mikael Linderberg, Hörby, som under de tre senaste åren recipierat i TG, PRG och ARG för att i år ta steget att bli Utvald Riddare. Det var RT Excelsiors nye Mästare, Nils Forsberg, som efter att ha varit M i knappt fyra månader, antog utmaningen att genomföra URG-ritualen för första gången. Att genomföra den omfattande URG-ritualen som ny Mästare är verkligen en utmaning, men med många års prästgärning bakom sig tog sig Nils genom på ett utmärkt sätt. Receptionen avslutades med att M Nils Forsberg riktade några välkomstord till den nya URG Brodern, med utgångspunkt av broderns namn, John Mikael.

Efter att ritualenligt avslutat mötet i Tempelsalen med väl vald musik, hälsade M Nils Forsberg välkommen till Excelsiorsalen, där en sedvanlig tre-rätters måltid serverades. Under glatt samspråk intogs måltiden och vid kaffet lämnades ordet till FM Sven-Åke Anderberg som överräckte URG-diplomet till nye Utvalde Riddaren, Mikael Linderberg. Han förklarade innehållet i diplommet och gratulerade vår nye URG-broder till graden. Han talade om det valspråk, "Familjen är mitt allt", som vår broder valt och visste att han var mycket glad och stolt över sin familj. Ordet överlämnades till en av

FM Sven-Åke Anderberg förklarar diplommet för nye URG-brodern, Mikael Linderberg. CM B-Å Bengtsson står redo med blommorna.

Mikaels faddrar, nämligen hans egen fader Karl-Erik Jönsson, som var mycket glad att ha fått följa sin son i denna fina grad. Han intygade också att familjen verkligen var i högsätet för Mikael.

FHSUM Carl-Gunnar Westberg hade uppmärksammat Sven-Åkes förklaringar av URG-diplomet och talade lite om vad Orden vill säga med sina olika band, färger med mera.

Carl-Gunnar hade också uppdraget att tacka för maten. Han refererade till sina första år som lärare i Malmö, där alla reste sig efter maten på matbespisningen och unisont sa "Tack för maten, den var god". Detta blev så småningom endast "tack för maten" och till slut inte ens det. Men han tackade för all den goda maten som serverats under kvällen.

Text & foto: Uno Johnsson

Glassen smakade bra, tyckte PKCM Anders Gullstrand och M i RT Excelsior, Nils Forsberg.

UTPOSTERNA I HÄSSLEHOLM OCH KLIPPAN I 90 ÅR

Lördagen den 14 maj samlades ett femtiotal bröder med damer för att fira ett 180-årsjubileum! 180 år? Förklaringen är att finna i Ordens matrikel. Det är nämligen två Utposter, nr 10 i Hässleholm och nr 14 i Klippan, som slagit sig ihop för att fira de gångna 90 åren. Det var vid Stortempelmötet i Kalmar den 8-9 augusti 1920 som det fastställdes ritualer för Utposter och då kunde det bildandet av sådana påbörjas.

Historik Utposten Hässleholm.

SB Uno Johnsson, Utposten Hässleholm, inledde med att berätta att den äldsta fortfarande verkamma Utposten är nr 7 i Strömsund, den instiftades den 5/12 1920. Utposten i Hässleholm fick den 30/11 1921 tillstånd att bilda sin Utpost, som en dryg månad senare instiftades den 15 januari 1921 av 13 bröder. Till första SB valdes trädgårdsmästare Magnus Johansson, som invigdes i IT Molay, Ängelholm, år 1900. Magnus Johansson var SB i 24 år, 1921 till 1944. Från 1993 är det nuvarande SB Uno Johnsson som leder Utposten Hässleholm.

Vid instiftandet 1921 valdes som första UPS Carl Westberg, farfar till FHSUM Carl-Gunnar Westberg, vars fader också var medlem i Utposten i Hässleholm.

Utposten Hässleholm har varit runt i många lokaler i Hässleholm under de här 90 åren. I början av 50-talet fick man egen lokal. Hyreskostnaderna steg efterhand och det sista mötet i egna lokaler blev ett Freds Utpostmöte den 19 september 2005. En liten kuriositet var att man vid flytten fann en ask med diabilder, som visade sig vara från Utpostens 40-årsjubileum 1961. Sedan oktober 2005 hålls

Guiden visar slottsherren Ehrenborg för S-Å Anderberg och herr o fru C-G Westberg.

Utpostmöten i Föreningsgården Globens lokaler (IOGT-NTO-gård).

Historik Utposten Klippan.

SB André Bakken, Helsingborg, föredrog en kort historik över Utpostens sex Sändebud som tjänstgjort under de gångna 90 åren.

Utposten instiftades den 2 mars 1921 som Utposten Båstad och lyder under RT Molay, Ängelholm. Det första Sändebudet blev Badkamrer Alex Werner, Båstad. Det sista SB i Båstad var Helge Nilsson, Våxtorp.

År 1989 rekonstruerades Utposten samtidigt som man flyttade den till Klippan och till SB valdes verkställare Börje Ohlsson, Klippan. Sen 2009 är SB André Bakken, Helsingborg.

Under Alex Werners "regeringstid" i Båstad byggde medlemmarna en ändamålsenlig lokal i IOGT-huset i Båstad. När Helge Nilsson avled hade IOGT bestämt sig för att sälja huset och därmed fick lokalen utrymmas och materielen flyttades till Templet i Ängelholm. Under några år blev mötena förlagda till medlemmarnas hem.

Systrar Ehrenborgs hem

Jubileet var förlagt till Hovdala Slott utanför Hässleholm. Ett femtiotal bröder och damer samlades inledningsvis i Fröknarnas Café och bjöds på kaffe och Hovdalaårta, husets specialitet. Sedan gick man en guidad tur i slottsvåningen som ända till 1983 beboddes av två systrar Ehrenborg. Alla deltagare var rörande överens om det var en mycket intressant rundvandring i "noblessens" våning, där det fanns musikrum, matsal, gästrum för damer och herrar med mera som hörde till det högre ståndet. Efter rundvandringen fick man tillfälle till strövtåg i naturen runt slottet i det fina vädret.

Middagsbuffen i Restaurang Mikkelsen på slottet, serverades med ett långt bord dukat med många och goda rätter, även sådant som man inte finner på alla bufféer.

Ett varmt tack för det fina arrangemanget framfördes av Mästarna Nils Forsberg, RT Excelsior och Erling Alkmark, RT Molay. RT Excelsior blomsterhyllade de båda SB Uno Johnsson och André Bakken och önskade lycka till i de kommande 90 åren.

Text & foto: Uno Johnsson

TR-BRODER HAR ETT MUSEUM TILLÄGNAT CALLE JULARBO I SMÅLAND

Redan som barn väcktes hans intresse för att samla gamla 78-varvsskivor. I dag har broder Stefan Lagesson drygt 50 000 i stenkakor i sitt hem, ett gammalt soldattorp någon mil utanför småländska Nybro.

Där har han också inrett ett museum tillägnat Calle Jularbo. Stefan Lagesson, medlem i RT S:t Sigfrid i Växjö, berättar att han var sju år gammal när han hörde talas om dragspelskungen Carl Jularbo. Som närmaste granne i by Otteskruv utanför Nybro bodde en 70-årig ungtkarl som gillade Jularbo. - *Mannen var mycket ensam och trots ålderskillnaden blev vi mycket goda vänner. Han berättade om Calle Jularbo för mig och spelade hans melodier på dragspel.*

På så sätt blev även Stefan intresserad och fascinerad av dragspelskungen.

Sin första skiva med en inspelning av Calle Jularbo fick han av sin mamma. Sedan började han själv samla skivinspelningar med Jularbo.

- *Jag köpte skivor på loppmarknader, auktioner, av dödsbon och på annat sätt. För att kunna byta till mig skivor av andra samlare fick jag skaffa skivor även av andra artister.*

Bjuden 20 000

I dag har broder Stefan drygt 50 000 stenkakor i sin ägo. De flesta är inspelningar med just Jularbo. Karl-Oskar Karlsson, som han hette från början och som var född i Jularbo i Dalarna 1893, har fortfarande nordiskt rekord i antalet inspelade grammofonskivtitlar. Mellan åren 1913 och 1962 spelade han 1 577 melodier. I Stefans skivsamling finns dessutom inspelningar med ett 50-tal av stenkaketidens stora artister som Harry Brandelius, Sven-Olov Sandberg, Ulla Billqvist, Lapp-Lisa med flera. Även en del talskivor finns med i den digra samlingen av 78-varvare. Bland annat några skivor med författarinnan och nobelpristagaren Selma Lagerlöf. Men den mest värdefulla skivan är en inspelning med en man som man inte i första hand tänker på som sångare och kompositör, nämligen författaren Albert Engström. Han har gjort och sjungit in en melodi som har titeln "Den blå färgen". - *Jag har blivit bjuden 20 000 kronor för den, säger Stefan som framhåller att den skivan har han inte hemma. Den förvarar han i ett bankfack.*

Kulturarv

För några år sedan fick Stefan Lagesson ett kulturbidrag från NBV för att kunna öppna ett Jularbomuseum på tomten. I detta museum förvarar han

I Jularbomuseet har Stefan Lagesson sina 1 700 skivor med Calle Jularbo.

nu sina Jularboskivor. Men i museet, som är inrymt i en mindre byggnad på tomten, finns inte bara skivor. Här har Stefan samlat en mängd olika prylar med anknytning till Jularbo, bland annat folkparksaffischer, notblad, fotografier, några enradiga dragspel och en hel del annat. I museet finns också ett par skor som varit Calle Jularbos och som Stefan fått av dennes dotter Elvi som han var bekant med. Han berättar att han också träffat Calle Jularbos son Ebbe. Däremot fick Stefan aldrig möjlighet att träffa dragspelskungen själv, vilket inte är så konstigt. Calle Jularbo dog samma år som Stefan föddes 1966. Människor som känner till Stefans stora intresse har skänkt fotografier och andra föremål som Stefan tacksamt tagit emot. Museet är öppet för besökare efter överenskommelse. Eftersom Stefan arbetar i Kalmar och reser en del i arbetet kan han inte ha öppet för spontana besök.

Dansbana

Han berättar att det framför allt är grupper, pensionärsföreningar och dylikt som bokar besök. De får leta sig fram på slingriga skogsvägar till Stefans bostad. Utanför museet tar besökarna fram sina kaffekorgar och under tiden de dricker sitt kaffe berättar Stefan om Jularbo och spelar någon av sina många skivor. Det händer också att besökare tar en svängom på dansbanan utanför museet.

Stefan har också många förfrågningar att besöka föreningar för att spela och berätta om sina skivor.
- *Ofta vill man att jag ska spela och berätta om någon viss artist eller ha ett visst tema för programmet.* Genom åren har Stefan kommit i kontakt med och lärt känna många andra skivsamlare, bland annat en Tempel Riddare, Håkan Pettersson, medlem i RT S:t Erik i Uppsala.
- *Han har nog en större sam-*

ling av stenkakor än vad jag har, tror Stefan.

Antikvariat

Tillsammans med en skivsamlare i Blekinge öppnade Stefan i våras ett musik- och stenkakeantikvariat i Karlskrona där de säljer gamla skivor och reparerar grammfoner.

Dit kommer många samlare för att eventuellt kunna komplettera sina samlingar.
- *Vi har öppet på lördagar,* berättar Stefan. *Det roligaste är att det är många ungdomar som kommer hit som upptäckt att det fanns bra musik förr i världen också.*

Text & foto: **Leif Lundqvist**

Jularbomuseet öppnades 2007. Här finns, förutom skivor med Calle Jularbo, även folksaffischer, fotografier, nothäften med mera med anknytning till dragspelskungen från Dalarna. Väggarna i bostaden pryds av stenkakor och affischer. Stefan har också flera grammfoner som han spelar skivorna på.

EKLUNDSMEDALJ I SILVER

RT Bröderna, Boden
Bo Alf Jansson

ORDENS PATRIARKER

RT S:t Sigfrid, Växjö
Gunnar Rydegård
RT Ariel, Falun
Sven Sundström
Olle Nelsson

RT S:t Gertrud, Västervik
Sigvard Engström

NYA MEDLEMMAR

RT Felicia, Göteborg
Valentino Cueto
Johan Heimbrand

RT Minerva, Jönköping
Christer Möller

RT Gregorius, Malmö
Peder Agerius

RT Balder, Halmstad
Charbel Haikal
Mats Andersson

RT Ariel, Falun
Kurt Arne Lindbäck

RT Virtus, Kristinehamn
Veijo Salmi
John Andersson

RT Staffan, Bollnäs
Anders Holmberg
Åke Berglund

Foto: Sten Lindgren

STORA FÖRHOPPNINGAR I VÄXJÖ OM NY FÖRGÅRD INOM TBO

Blir Växjö nästa plats på Tempel Byggare Ordens karta? Efter det öppna förgårdsmöte i Templet Ranrike av TBO och RT S:t Sigfrid i Växjö arrangerade i början av maj finns stora förhoppningar att de sex damer från Växjö som sedan tidigare är medlemmar får fler efterföljare och ska kunna bilda en Förgård.

Runt 75 damer och herrar, såväl medlemmar i Tempel Byggare Orden som Tempel Riddare samt andra intresserade damer och herrar var närvarande vid det öppna förgårdsmötet i "Sinnenas tecken" som genomfördes i RT S:t Sigfrids Tempelsal i Växjö den 2 maj. Carin Wiking som under mötet tjänstgjorde som Presiderande Syster glädde sig åt att så många ville vara med vid mötet. Hon passade på att ge deltagarna en information om Tempel Byggare Orden. Mästaren i RT S:t Sigfrid Per-Erik Bengtsson fick möjlighet att berätta om Tempel Riddare Orden och sitt eget Tempels verksamhet.

Inga-Lill Alm tjänstgjorde under mötet som Första Väktare och är en av de sex medlemmarna i Templet Ranrike i Uddevalla som bor i Växjötrakten. Hon berättade att syftet med detta möte var att intressera fler damer för Tempel Byggare Orden och att så småningom kunna bilda en Förgård i

Carin Wiking som under förgårdsmötet tjänstgjorde som Presiderande Syster och Mästaren i RT S:t Sigfrid Per-Erik Bengtsson informerade om Tempel Byggare Orden respektive Tempel Riddare Orden.

Växjö. Efter mötet och den efterföljande måltiden fanns anmälningsblanketter där de damer som var intresserade av medlemskap kunde skriva på. Resultat blev att en anmälningsblankett lämnades in under kvällen. Ytterligare några damer skulle lämna in blanketten senare.

- Dessutom finns det i Växjötrakten ytterligare två damer som är medlemmar i Tempel Byggare Orden på andra håll och som kan tänka sig bli medlemmar i en eventuell Förgård i Växjö, berättar Inga-Lill Alm.

TBO viktigt för Tempel Riddare Orden

Vid förgårdsmötet i Växjö var damer med även från Udde-

valla, Varberg, Falkenberg, Borås, Kalmar och Karlskrona. Tempel Riddare från olika platser var också på plats för att få vara med om en, för dem, ny ritual. Bland dessa fanns Stor Mästaren i Stor Templet för Sverige och Finland Anders Wiking. Han framförde ett tack till Templet Ranrike och de damer som genomförde mötet och till RT S:t Sigfrid för att man upplät sina lokaler. Han framhöll att TBO har en viktig roll även för Tempel Riddare Orden och kan generera nya bröder till TRO och att det därför finns all anledning att stötta denna orden för damer.

Det första Templet inom Tempel Byggare Orden, Mälardrottningen i Stockholm instiftades 2005. I dag finns ytterligare två Tempel inom TBO, Ranrike i Uddevalla och Umespيران i Umeå. Dessutom har åtta Förgårdar (motsvarande Tempel Riddare Ordens Utposter) instiftats, sex i Sverige: Uddevalla/Trollhättan, Stockholm, Falun, Borås, Umeå och Sundsvall. Den sistnämnda Förgården är för närvarande vilande. I Norge finns två Förgårdar, i Bergen och Larvik.

Som nämnts ovan har man nu stora förhoppningar om en Förgård i Växjö och enligt uppgift är det på gång att bildas en Förgård även i Linköping.

Text & foto: Leif Lundqvist